

KVALITATĪVAS PEDAGOGIJAS PRINCIPI

**Dr. paed. Daiga Zaķe,
Izglītības iniciatīvu centra direktore**

Rīga, 2017

Kvalitatīvas pedagoģijas principi

- tie tika **izstrādāti starptautiskā** agrīnās bērnības profesionāļu tīklā-
ISSA
- tie ir **balstīti uz** zinātnes atklājumiem un daudzu gadu gaitā uzkrāto pieredzi
- Īpaša uzmanība tiek pievērsta **pedagogiem**, kuri strādā ar pirmsskolas un jaunākā skolas vecuma bērniem un sadarbojas ar viņu ģimenēm
- materiāls **piedāvā principus un uz to pamata izstrādātu resursu komplektu** pašvērtējuma veikšanai, profesionālām diskusijām, pedagogu sagatavošanas un profesionālās pilnveides programmām un izvērtējuma instrumentu izstrādei visos izglītības posmos
- tiek izmantoti **kopš 2004. gada 30 pasaules valstīs**
- ir sertificēti **69** Latvijas pedagogi, kas saņēmuši starptautisku «Skolotāja meistarības sertifikātu»

Principu izstrādāšanas eksperti

- **Pamata darba grupa – ISSA tīkla eksperti**
11 ekspertu grupa no 9 valstīm, t.sk., no Latvijas

Pieaicinātie jomas speciālisti- starptautiski eksperti
17 eksperti no 5 valstīm

**Zinātniski ir pierādīts, ka
pedagoģiskā darba kvalitāte ir galvenais faktors,
kurš ietekmē veiksmīgu bērna attīstību.**

Starptautiskas saistības

Kvalitatīvas izglītības un bērnu attīstība agrīnajā vecumā pieeja balstīta uz **ANO Konvenciju par bērna tiesībām**, kur darbs ar bērniem agrīnajā vecumā balstīts uz šādiem principiem:

- bērnam ir neatņemamas tiesības uz dzīvību un viņa veselīgu attīstību
- tiesības būt nediskriminētam
- visās darbībās attiecībā uz bērnu prioritāri jādarbojas bērna interesēs
- cieņa pret bērna uzskatiem un viedokli

Smadzeņu attīstība

Jaunākie pētījumi uzrāda
**kvalitatīvas un
jēgpilnas pieaugušā
un bērna
mijiedarbības ietekmi
uz bērna smadzeņu
attīstību**

(prof. *Stiuart G.Shanker*, Kanāda)

Prof. *Ferre Laevers*

Kvalitatīvas pedagogijas pētniecības centra direktors, Beļģija

Kas ir būtiski?

- Piedāvā vērtēt pedagoga darba kvalitāti, balstoties uz diviem kritērijiem: bērnu labsajūtu grupā/klasē un bērnu aizrautība darbībā
- Bērna aktīva līdzdarbošanās konkrētā darbībā, viņa aizraušanās, ir svarīgāki aspekti par īslaicīgiem akadēmiskiem rezultātiem

Prof. *Robert Pianta*

(Virdžīnijas Universitāte, ASV)

Vai kvalitāti var redzēt?

- Uzsver mijiedarbības starp bērnu un pedagogu svarīgumu
- Ir pārliecināts, ka, **vērojot** pedagoga praktisko darbību, var novērtēt viņa kompetenci un prognozēt bērnu veiksmes.

Tātad - Kvalitatīvas pedagoģijas principi

**Tas ir profesionāļu tīklā izstrādāts politikas dokuments,
kas raksturo kvalitatīvu pedagoģisko procesu.**

Mērķi:

- veicināt bērnu veiksmes un izaugsmi, paaugstinot pedagoģiskā darba kvalitāti;
- akcentēt pedagoģiskā procesa kvalitatīvo izaugsmi pedagogu tālākizglītības procesā;
- iniciēt dialogu par kvalitatīvu izglītību ar ministriju, vecākiem, zinātniekiem, NVO, citiem jomas ekspertiem un institūcijām.

Kā ieraudzīt kvalitāti?

7 mērķa zonas

20 principi

85 kvalitātes indikatori

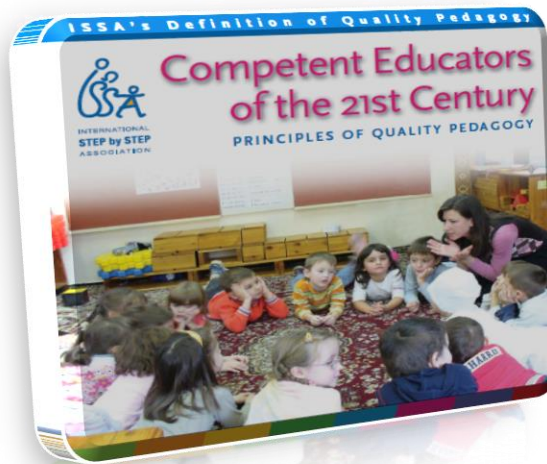
**KOMPETENTS
PEDAGOGS
21. GADSIMTĀ**

KVALITATĪVAS PEDAGOĢIJAS PRINCIPI

1. Mijiedarbība
2. Ģimene un vietējā kopiena/
apkārtējā sabiedrība
3. Iekļaušana, daudzveidība un
demokrātijas vērtības
4. Novērtēšana un plānošana
5. Mācīšanas stratēģijas un
metodes
6. Mācību vide
7. Profesionālā pilnveide

Mērķa zonu struktūra

- Mērķa zona
 - Pamatojums, kāpēc tas ir būtiski
 - Principi
 - Indikatori

1. Mijiedarbība

1.1. Pedagoga mijdarbība ar bērniem ir draudzīga un cieņas pilna, kas tādējādi sekmē ikviena bērna pašuztveres/ identitātes attīstību un mācīšanos

1.2. Pedagoga mijdarbība veicina tādas mācīšanās kopienas veidošanos, kurā katrs bērns jūtas piederīgs un saņem atbalstu sava potenciāla attīstīšanai.

- Pedagogs veicina bērnu/vienaudžu mijdarbību, lai sekmētu viņu sociālo attīstību, kopīgas izpratnes veidošanos, savstarpēju atbalstu un kopienas izjūtu, lai tādējādi palīdzētu bērniem sasniegt mācīšanās un attīstības mērķus.
- Pedagogs piedāvā aktivitātes, kas palīdz bērniem gūt izpratni par atšķirīgām izjūtām, atpazīst šīs izjūtas sevī un savos vienaudžos un izpaust/darīt tās zināmas citiem.
- Pedagogs veicina demokrātijas vērtības, mudinot bērnus pieņemamā veidā paust savu viedokli un piedalīties lēmumu pieņemšanā.
- Pedagogs visas dienas gaitā ar daudzveidīgām darbībām veicina un atbalsta bērnu valodas un saziņas prasmju attīstību.

1.3. Pedagogs iesaistās mērķtiecīgā, daudzpusīgā mijdarbībā ar citiem pieaugušajiem, lai sekmētu bērnu attīstību un mācīšanos.

2. Ģimene un vietējā kopiena

2.1. Pedagoģs veicina partnerattiecības ar ģimenēm un rada ģimenēm un vietējās kopienas locekļiem daudzveidīgas iespējas iesaistīties un sekmēt bērnu attīstību un mācīšanos.

- Pedagoģs aicina ģimenes locekļus nākt uz klasi/grupu, priecājas par viņu ierašanos un atrod veidus, kā ikviena ģimene var iesaistīties mācīšanās procesā un mācīšanās kopienas dzīvē.
- Pedagoģs iesaista ģimenes locekļus kopīgā lēmumu pieņemšanā par bērnu mācīšanos, attīstību un klases/grupas sociālo dzīvi.
- Pedagoģs iesaista ģimenes locekļus tādu lēmumu pieņemšanā, kas attiecas uz bērnu mācīšanās vidi.

2.2. Pedagoģs izmanto formālas un neformālas iespējas, lai sazinātos un dalītos informācijā ar bērnu ģimenēm.

2.3. Pedagoģs izmanto vietējās kopienas resursus un ģimeņu kultūru, lai bagātinātu bērnu attīstību un mācīšanos.

3. Iekļaušana, daudzveidība un demokrātijas vērtības

3.1. Pedagoģs nodrošina vienādas iespējas mācīties un piedalīties ikvienam bērnam un ģimenei neatkarīgi no dzimuma, rases, etniskās izcelsmes, kultūras, dzimtās valodas, reliģiskās piederības, ģimenes sastāva, sociālā statusa, vecuma vai īpašajām vajadzībām.

3.2. Pedagoģs palīdz bērniem saprast, pieņemt un cienīt daudzveidību

- Pedagoģs ciena daudzveidību, kas raksturīga bērniem, ģimenēm un vietējai kopienai, un izmanto to mācību procesa bagātināšanai.
- Pedagoģs izmanto iespējas, lai cieņpilnā veidā vērstu bērnu uzmanību uz ārpus izglītības iestādes esošo daudzveidību un apstiprinātu šādas daudzveidības pastāvēšanu.

3.3. Pedagoģs attīsta bērnu izpratni par pilsoniskās sabiedrības vērtībām un prasmēm, kas nepieciešamas līdzdalībai.

4. Novērtēšana un plānošana

4.1. Pedagogs regulāri un sistemātiski vēro katra bērna progresu, mācīšanās procesu un sasniegumus.

4.2. Pedagogs plāno mācīšanu un mācīšanos, balstoties uz informāciju par bērniem un nacionālajām prasībām.

4.3. Pedagogs iesaista novērtēšanas un plānošanas procesā bērnus, ģimenes un citus profesionāļus.

- Pedagogs palīdz bērniem, balstoties uz skaidriem un konsekventiem kritērijiem, kļūst par prasmīgiem pašvērtējuma veicējiem un pieņem lēmumus attiecībā uz viņu pašu mācīšanos un uzvedību.
- Pedagogs sniedz atbalstu bērniem apgūt prasmes vērtēt citu uzvedību un darbu.
- Pedagogs un ģimenes locekļi dalās informācijā par bērnu progresu un interesēm un kopīgi izstrādā ilgtermiņa un īstermiņa individuālos mērķus.
- Pedagogs pēc vajadzības iesaista novērtēšanas un plānošanas procesā citus profesionāļus.

5. Mācīšanas stratēģijas un metodes

5.1. Pedagogs izmanto daudzveidīgas mācību metodes, kas aktīvi iesaista bērnus nacionālajās prasībās noteikto un mūžizglītības pamatus veidojošu zināšanu, prasmju un attieksmju apguvē

5.2. Pedagogs izmanto mācību metodes, kas veicina bērnu emocionālo un sociālo attīstību.

5.3. Pedagogs veido aktivitātes, ņemot vērā bērnu pieredzes un prasmes, lai atbalstītu un paplašinātu tālāku attīstību un mācīšanos.

5.4. Pedagogs izmanto metodes, kas sekmē demokrātiskus procesus un norises.

6. Mācību vide

6.1. Pedagogs nodrošina mācību vidi, kas sekmē ikviena bērna labsajūtu.

6.2. Pedagogs nodrošina aicinošu, drošu, veselīgu, stimulējošu un iekļaujošu fizisko vidi, kas sekmē bērnu pētniecisko darbību, mācīšanos un patstāvību.

6.3. Pedagogs nodrošina vidi, kas sekmē bērnu kopības sajūtas veidošanos un līdzdalību klases/grupas kultūras veidošanā.

- Pedagogs **dara skaidri zināmu** un saprotamu, ko sagaida no bērniem attiecībā uz viņu uzvedību, un iespēju robežās iesaista bērnus noteikumu veidošanā.
- Pedagogs **veido vidi**, kas balstās uz demokrātiskām vērtībām un sekmē līdzdalību.
- Pedagogs konsekventi **izmanto** noteiktu darba kārtību un ritmu, lai sekmētu bērnu pašregulācijas un patstāvības veidošanos.
- Pedagogs **virza bērnu uzvedību**, balstoties uz zināšanām par katra bērna personību un attīstības līmeni.

7. Profesionālā pilnveide

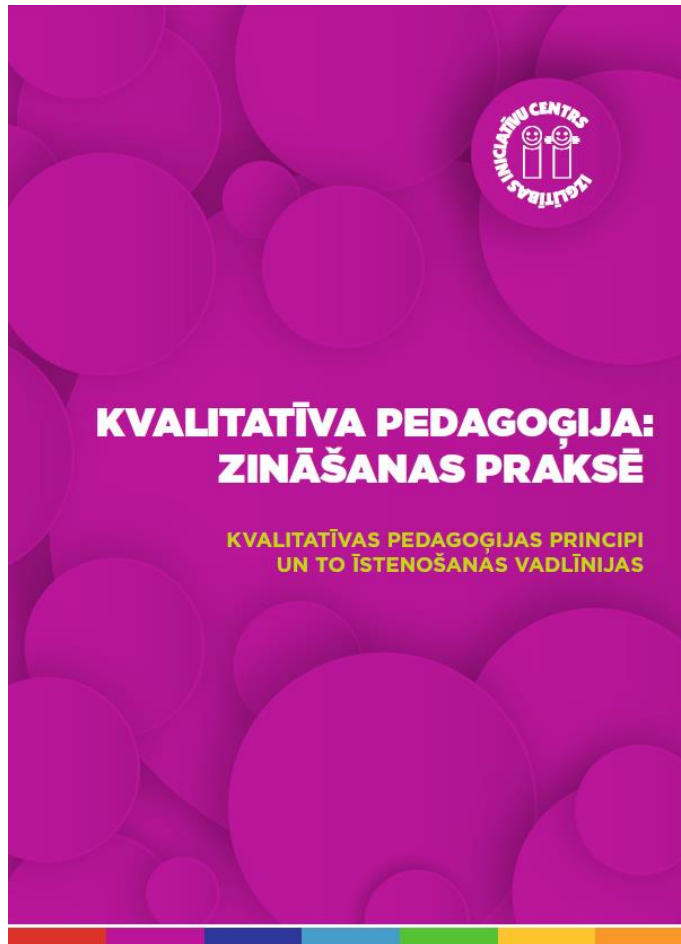
7.1. Pedagogs nepārtraukti pilnveido savu kompetenci sasniegt un noturēt augstas kvalitātes sniegumu savā profesionālajā darbībā atbilstoši mainīgās mūsdienu pasaules prasībām.

- Pedagogs atzīst mūžizglītības nozīmi, izmantojot daudzveidīgas personības un profesionālās attīstības iespējas.
- Pedagogs pārdomā, analizē un meklē atgriezenisko saikni, lai novērtētu savas pedagoģiskās darbības kvalitāti un profesionālo pedagoģisko zināšanu līmeni, kā arī vajadzības gadījumā veic nepieciešamos uzlabojumus.
- Pedagogs strādā sadarbojoties, lai paaugstinātu savas prakses un visas profesijas kopējo kvalitāti.
- Pedagogs darbojas kā lēmumu pieņēmējs, izmantojot zināšanas, prasmes un patstāvīgu kritisko domāšanu.
- Pedagogs iesaistās sabiedriskajās un savas kopienas aktivitātēs, lai akcentētu kvalitatīvas izglītības nozīmi, nepieciešamību panākt kvalitatīvas izglītības pieejamību ikvienam bērnam un cieņu pret pedagoga profesiju.

7 mērķa zonas

20 principi
85 kvalitātes indikatori

1. Mijiedarbība
2. Ģimene un vietējā kopiena/
apkārtējā sabiedrība
3. Iekļaušana, daudzveidība un
demokrātijas vērtības
4. Novērtēšana un plānošana
5. Mācīšanas stratēģijas un
metodes
6. Mācību vide
7. Profesionālā pilnveide

Kā var izmantot «Kvalitatīvas pedagoģijas principus» ?

- **Pedagogu profesionalitātes pilnveide** - semināri, mentoru darbība, materiāls pašvērtējuma veikšanai, u.c.
- **Pedagogu darba profesionalitātes novērtēšanai un argumentēšanai**
- **Atestācijai** - individuāla pedagogu kvalitātes novērtēšanas sistēma
- **Komandu veidošanā** - profesionālajām diskusijām
- **Bērnu un ģimeņu tiesību un interešu aizstāvībai**

Ieguldījumi «kvalitatīvos skolotājos» *Quality Teachers*

- Izglītības procesu pētnieks *Eric Hanushek*:

«Skolēni, kurus mācījuši kvalitatīvi skolotāji trīs gadus pēc kārtas, sasnieguši par 50% labākus rezultātus nekā skolēni, kurus mācījuši zemas kvalitātes skolotāji (vienādā laika periodā).»

Vienkāršs vienādojums

Kvalificēti,
motivēti un
atbalstīti
skolotāji

=

Augstas
kvalitātes
mācību
process

=

Laimīgi un
labi
pielāgojušies
mācībām
bērni

Kvalitāti izglītībā var ieviest:

- **Veicot strukturālas izmaiņas** (jaunas izglītības iestādes, decentralizējot atbildību sistēmā)
- **Palielinot resursus** (palielinot darbinieku skaitu, palielinot finansējumu)
- Veicot **izmaiņas izglītības procesos** (uzlabot to, kā skolotāji māca)

Taču pētījumi liecina, ka uzlabojumi skolotāja darbā ir visefektīvākie.

Tādēļ skolotājiem jānodrošina iespējas:

- apzināties savas profesionalitātes **stiprās un vājās puses**
- **izprast** kvalitatīvas izglītības standartus
- **atklāt patieso motivāciju** un radīt pozitīvas pārmaiņas savā ikdienas darbā
- **gūt atbalstu** no kolēģiem un citiem izglītības sistēma pārstāvjiem, lai sajustu drošību un būtu aizsargāti

Vai mēs domājam vienādi?

What's on the blackboard

$12\sqrt{6} \cdot 7 : (6 + 2\sqrt{4}) \cdot 2 + ab - c \cdot 145\sqrt{6}$
 $1 + -5x + 6y \cdot 22\sqrt{4}d + 2\sqrt{r} : (3 + [8\sqrt{2}] : 3 + 2\sqrt{v}) \cdot 34\sqrt{4}u \cdot 3ea^*$

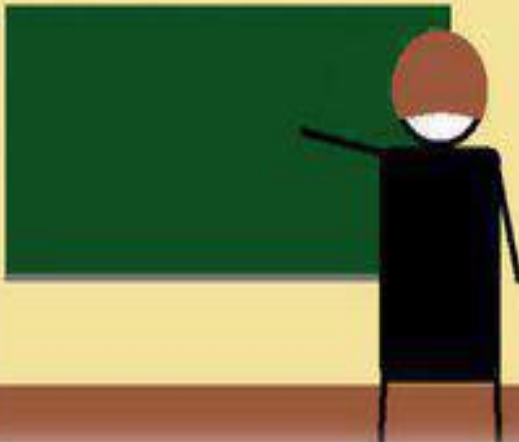
What the teacher is seeing

$$2 + 2 = 4$$

What the students are seeing

而不是鍵入一個美好的譯員
胡說我有一個夢想，夢想雞巴
話'的事情在衣櫃裡，他還的給
備到有經驗的獵人阿哈小姪

What the students remember

What's gonna be on the test

$548b^*644a/f/854*(684c-123)/7^{**}+/-48y)-\log(f/47+*//342^*4ne$
 $-//6+6742-[gh782/4+\log(f/423)6874/(/42-(54+63)-42^*63$
 $^*a-e)7X)/(p+b)2a2+2ab-b2+\sin2a-2\sin a^*\cos a^*\sin(p+b)+\sin$
 $+cos^*cos^*\sin b/(\cos(a+b)-cos^*\cos^*\sin b)-\sin(90^*+a$
 $-\cos(90^*+a)+6544^*924/521-61321113258+53215/\log(6486$
 $/\log(43.6894^*+a)^*8.65423158ab-xyz^*3)/X-\sin a^{**}+log-54e$
 $p(p-a)-(p-b)/(p-c)-Ob^*e+0.5646845310p+c+d+e^*3-5+65.6$
 $^*(2-i^*2)/\log(8+65321.314716e)/3.1415926535897932$
 $4626433832/2ab\log(2b+/\sqrt{2}ae^*+r1-476.842887e^*c-b/b-$
 $=(64852)/(-e54211)^*crg(360^*+a)-ef+24185.874564321$
 $crg(28421.6584^*+a)-5648^*23158+/658cg-(/eag-d)/w/p/f$

What the cleaning lady is seeing

